

HABERLER

LLL Deprem Bölgesinde mi?

Kaliforniya Üniversitesi'nden James Burne'e göre ABD'nin ana nükleer araştırma merkezlerinden biri olan Lawrence Livermore Laboratuvarları yeni saptanan bir diri fayın üzerinde yer alıyor. LLL'in bir sözcüsü fayın etkin olmadığını ileri sürüyor. Fayın eski haritalarda yer almadığı da bildiriliyor. Burne'e göre burada oluşabilecek deprem bölgede 2.0 g'lik bir ivme doğurabilecek.

Bilindiği gibi Los Alamos gibi LLL'de Enerji Bakanlığı (DOE) adına Kaliforniya Üniversitesi'nce yönetiliyor. Son aylarda üniversitelerin silah geliştirmesiyle uğraşan laboratuvarları yönetmesine yoğun tepkiler görülüyor. Tepkilerin başını bu yakınlarda Kaliforniya valisi Jerry Brown'ın desteğini de alan Nükleer Silah Laboratuvarlarını Dönüştürme Projesi Birliği çekiyor. Birlik Üniversite'nin bu iki laboratuvarla ilişkilerini kesmesi ya da bunları yeni enerji kaynaklarını geliştirme araştırmalarını yapar duruma dönüştürmeyi istiyor.

Amber

Litvanyalı bilimadamları buldukları bir parça amber içindeki böcek ve bitki kalıntıları inceliyerek şimdiki Baltık Denizi'nin yerinde elli altmış milyon yıl önce manolya, çam ve palmye ağaçlarının yayıldığını saptadılar. Amber içindeki kaparımlar çağdaş yarıtropik, bataklık-orman ve dağakarsularındaki böceklerle kesin bir benzerlik gösteriyor.

Belemlitler

Azərbaycan Jeologları milyonlarca yıl önce Kırım ve Kafkasya'yı kaplayan denizin sıcaklığının, belemlitlerin kireçli iskeletlerini inceleyerek, 14 - 16°C olduğunu buldular.

Volkanlar 1979'da da Boş Durmadı

Güney Pasifik'te Tonga Adalarında süngertaşı püskürmeleri izlendi.

Batı Hint Adalarındaki St Vincent'e Sufriye volkanında Nisan ayında görülen büyük patlamalardan sonra doruktaki kraterden lav püskürmeleri başladı. Yeni Gine'nin kuzey kıyısındaki Karkar Volkanından buhar ve çeşitli parçalar püskürdü.

Yeni Zelanda'da Beyaz Ada Volkanında kül püskürtmeleri görüldü. Boyutları 1 m.'ye varan bombalar fırlatıldı. Japonya'da Aso Volkanı'nın merkez kraterlerinden birinde yeralan püskürmelerde kül ve bomba fırlatıldı. Yakın yerleşme yerleri boşaltıldı.

Japonya'nın öteki etkin volkanlarının etkinliklerinde bir azalma izlendi.

USGS'nin Uluslararası İlişkileri

ABD Jeoloji Sörveyi, USGS'nin yaklaşık 100 kadar ülke ile uluslararası yer bilim etkinliklerinde bulunduğu bildirildi.

H. W. Menard'ın bildirildiğine göre uluslararası etkinlikler daha çok gelişme yolundaki ülkelere yöneliyor ve parasal ve bilimsel çaba katkısını içeriyor. Menard'a göre 1940'tan bu yana uluslararası programlarıyla ilgili olarak Sönvey'in 2200 yayını oldu. Sözkonusu etkinlikler dört grupta toplanıyor:

TÖKÜMEYİ Kaç Yıl Kaide	Rezervler Milyon ton
109	1 x 10
52	170
24	308
18	123
38	24
11	72
21	147
44	48

— AID ya da benzeri ABD kuruluşları ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların desteklediği teknik yardım.

— Eğitim ve bilimsel değiş tokuş.

— Öteki ülkeler ya da çokuluslu program ve örgütlerle yapılmış ikili anlaşmalarla bilimsel işbirliği ve araştırma.

— Uluslararası komisyon, kongre ya da birliklerde temsil, Bunlardan ilkinin en önemli yeri tuttuğunu belirten Menard böylece karşı tarafın yeraltı kaynaklarının belirlenmesi ve saptanması yönünde yararlı olduğunu vurgulamıştır. USGS'nin Pasifik Çevresi Enerji ve Maden Yatakları Programı'na katılımı bunun somut örneği olarak verilmektedir.

Yeni İndeks	ABD Hızıyla Dünya Tüketim, ton	Kaynak
47	2.1 x 10 ⁹	
13	8.8 x 10 ⁷	
8	2.0 x 10 ⁷	
1	2.1 x 10 ⁷	
3	4.8 x 10 ⁷	
	8.8 x 10 ⁷	

Menard'a göre ikili işbirliği geçmişlerinde en yeni olay ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti bilimsel delegasyonlarının karşılıklı gezileri olmuştur.

Menard'ın Dokuzuncu Dünya Karbonifer Jeolojisi ve Stratigrafisi Kongresi'nde yaptığı bu açıklamalar USGS'nin ABD emperyalizmine dolaysız hizmetinin bir niteliğinde.

1979'da Depremler

1979'un ilk yarısı bir önceki yıla kıyasla daha durgun geçti. 78'in Haziran sonuna değin 36, yıl sonuna değin 62 olan önemli deprem sayısı 79'un ilk altı ayında 20'de kaldı. Ayrıca 6,5'un üzerinde şiddetteki bu depremler arasında 8.0 ya da daha şiddetli deprem görülmedi bu dönemde. 8 şiddette son deprem 19 Ağustos 1977'de Endonezya'da olmuştur.

1979'un ilk altı ayında depremler 396 kişinin ölümüne neden oldu. Bu sayı 1978'in ilk altı ayının değeri olan 100'ün dört katı ama 1978'in tümünün 15195 ölümünün ve uzun dönemli ortalama olan yıllık 10000 ölümün çok altında. 1976 bu yönden en ölümlü yıl olmuştur, 700 000 ölüm. Bu yılın ilk yarısındaki ölümcül depremler İran (199) ve Yugoslavya'da (156) yer aldı.

Yeni Bir Yaş Belirleme Yöntemi

Kayaçlardaki Pleokroik Aylaların radyoaktif çözümlerden kaynaklandığı ötedenberi biliniyordu. Şimdilerde bundan yararlanarak kayaç yaşının belirlenmesi için bir yöntem geliştiriliyor.

Doğal Kaynakları Kim Tüketiyor?

New York'taki Kolumbiya Üniversitesi'nden bir grup bilimadamı çeşitli doğal kaynaklarla ilgili bir dizi senaryo üzerinde çalışmanın sonuçlarını «Büyümenin Sınırları» adıyla yayınladı.

Yapılan iyimser usavurmalarla, sözkonusu doğal kaynakların tüm rezervlerinin bilinenlerden çok yüksek olabileceği, metallerin yeniden kullanımının varsayılan üstünde olduğu ve kabul edilen büyüme hızlarının çok yüksek tutulduğu varsayımlarının doğruluğu kabul edilerek sözkonusu doğal kaynakların tükenme zamanları yeniden hesaplanmış. Yalınlık amacıyla madenlerin dağılımında siyasal engellerin olmadığı, fiyatların hesaba katılmadığı ve endüstri topluluklarına hızla varabilecekleri varsayılmış. Bu varsayımlardaki herhangi bir yanlış hesaplanan tükenme zamanını kısaltma yönünde çalışılacaktır.

Çizelge 1 Tükenme Süresi Tahmini

Kaynak	En düşük yıllık büyüme hızı	Rezervler Milyon ton	Tükenmeye kaç yıl kaldı
Demir	1.3	1×10	109
Aluminyum (Boksit)	5.1	1170	35
Bakır	3.4	308	24
Çinko	2.5	123	18
Molibden	4.0	5.4	36
Gümüş	1.5	0.2	14
Krom	2.0	775	112
Titan	2.7	147	51
Uranyum	10.6	4.9	44

Çizelge 2 Amerikan Yaşam Biçimiyle Dünya Buna Katlanabilir mi ?

Kaynak	Dünya Tüketimi Yıllık, ton	Kaç Yıl Kaldı	ABD'nin Kullandığı %	ABD hızıyla Dünya Tüketimi, ton	Yeni İndeks
Demir	4.2×10 ⁸	240	28	2.1×10 ⁹	47
Aluminyum (Boksit)	1.2×10 ⁷	100	42	8.8×10 ⁷	13
Bakır	8.6×10 ⁴	36	33	5.0×10 ⁵	6
Çinko	5.3×10 ⁶	97	14	2.1×10 ⁷	
Molibden	7.0×10 ⁴	79	40	4.9×10 ³	1
Gümüş	1.2×10 ⁴	16	26	5.5×10 ⁴	3

